

ژین

هندەك جارا ئەز پسیار دكم ملله تیت روژه لاتا نافین ژ کیفه هاتینه. بهلكی هندەك ژ وانا ژ بنه مالا پیغه مبه ر ئیبراهیمی. ژنا وی یا ئەولی ساره خودی ئیسحاق دای، و ئیسحاق بابكالکی جهیا و ئە دوومیایه. ژنا وی یا دووی هاجەر خودی ئیسماعیل دای و ئەو ژی بابكالکی عه ره بایه. پشتی ساره مر، ئیبراهیمی ژنهك دی ئینا، نافی وی قه توره بی و خودی شهش کوپ دانی. و نافیت وان زیمران و یه قشان و مدان و میدیان و یه شباق و شوخا. بهلكی ژ فان کورا بابكالکی کوردا و فارسا و ئافغانیا و کالدا و سریانا و ملله تیت دی ل روژه لاتا نافین.

ژ بهر هندی، هه کهر حه می ملله تیت روژه لاتا نافین برا و پسمامیت ئیک و دوو نه، و هه کهر ئەو حه می ژ ئیک مال هاتینه، بوچی که پبی وان گه له ک ژ ئیک و دوو چت؟ بوچی بو هزاران سالا ئیک و دوو دکوژن؟ ده مه کی د میژوا کوردا بو نمونه سالی 90 کوردا شه ری ئیک و دوو کر و گه له ک کهس هاتنا کوشتن. بوچی؟ کورد ئیک ملله تن و حه می برابیت ئیک و دوونه. پیتقی به حه می حه ش ئیک و دوو بکن و ریژی ل ئیک و دوو بگرن. هه ره سا دگه ل که سی بیانی دا، چونکو هه کهر هه ر مروقه ک حه ش خودی بکت، دی ریژی ل خو گرت، هه ره وه سا دی حه ش هه قال و جیران و کهس و کاریت خوکت.

ره ها که رب و کینی و کوشتنی سه ره لدان به رامبه ر خودی به .

ما ئەز پشته قانی برایی خومه؟

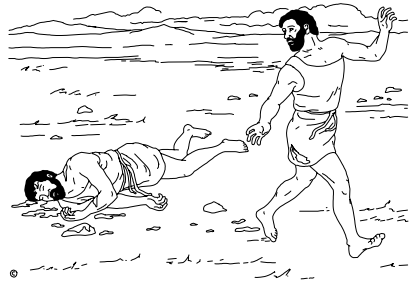
وهختی ئاده م پیغه مبه ر ل به هه شتا عه دن بی، خودی فه رمان ل وی کر - «ژ حه می داریت ل به هشتی بخو، به لی هشیار به ژ دارا زانینا باش و خرابیی نه خو چونکو هه کهر ته خوار بی گومان تو دی مری.» به لی پشتی هینگی هه ر دوو ئاده می و ژنا وی فیقیی ژ دارا زانینا باش و خرابیی خوار، له شییت وان ده ست پی کرن پچ مرن و گیانیت وان ژی مرن - ژ بهر گوننه هییت وان هه قالبه ندییا وان دگه ل خودی هاته برینی. به لی خودی ل وان بوراند، به س ژ بهر گوننه هییت وان خودی گیانه وه ره ک بی گوننه ه کوشت و جلك ژ چه رمی بو ئاده می و حه وای چیکرن و کر نه بهر وان. ئینا ژ بهر گوننه هییت وان، خودی ژ به هه شتا عه دنی ده ریخستن داکو ئەو فیقیی دارا ژیانی نه خون و بزین هه ره ره ب له شی مری.

ئاده م و حه و دوو کوپ هه بین، نافیت وان قابیل و هابیل بین. که پبی قابیلی ژ برایی وی قه دی. کو قابیل که سی ئیکی بی ل سه ر عه ردی ئیکی بکوژت و برایی خو هابیل کوشت ژ بهر سه ره لدانی وی به رامبه ری خودی. ئەفه هه چه روکا وی به . قابیل جوتیار بی و هابیل شفانی په زی بی. زانین پیتقی به قوربانه کی بو

خودی بدن. قابیلی به ره مه ک ژ به ره می عه ردی پیشکیشی خودی کر، به لی هابیلی ژ باشترین و قه له وترین نه خرییت په زی خو پیشکیشی خودی کر. و خودی گوریی هابیلی قه بیل کر و ژی رازی بی، به لی گوریی قابیلی قه بیل نه کر و ژی رازی نه بی (چونکو بی خون بی).

ئینا قابیل گه له ک کین گرتی بی و نافچافیت وی تیک چون و گه له ک توپه بی.

خودی پسیار ژ قابیلی کر، «تو بوچی کین گرتی بی ژ بهر هابیلی؟ بوچی نافچافیت ته تیک چون؟ هه کهر ته کریارا باش کر، ئەری نافچافیت ته ژ که یفا گه ش نه دی؟ و هه کهر تو کریاریت باش نه کی، گوننه هه ک یا ل ده ف ده رگه می ل هیقی ته یه، و دانا د چرسی نیت و گه له ک دقیت ده سه ته لاتی ل سه ر ته

بکت. به لی دقیت تو ده سه ته لاتی ل سه ر بکی.» قابیل گوھی خو په یقیت خودی نه بی و پشتی هینگی هیرش کره برایی خو هابیلی و کوشت.

و خودانی پسیار ژ قابیلی کر، «کانی برایی ته هابیل؟» ئەوی به رسف دا، «ئەز نزانم. ما ئەز پشته قانی برایی خومه؟» ئینا خودی گوئی، «ته چ کری به؟ ده نگی خوینا برایی ته ژ عه ردی هه وار دکت من.» و خودی نفرین ل قابیلی کر و وه سا قابیل ژ ده ف خودی ده رکه ت.

****

«وه بی گوئی بی، کو یا گوئی به خه لکی به ری: کوشتنی نه کن و هه ر که سی کوشتنی بکه ت پیدفی سزا کرنی به، به لی ئەز دبیزمه وه هه ر که سی ژ برایی خو توپه بت، پیدفی سزا کرنی به و هه ر که سی بیژته برایی خو «ئەوی نه زان» بی پیدفی به ل بهر جقاتا بلند بیته دادگه هکرن و هه ر که سی بیژت «ئەوی ئیقه لی!» پیدفی ئاگری دوزه خی به. قیجا هه که ته ل گوریگه می (جهی قوربانی) خه لاتی خو پیشکیشکر و ل ویی هاته بیره ته، کو برایی ته تشته کی ل سه ر ته هه یه، خه لاتی خو ل بهر گوریگه می به یله و هه ره برایی خو ناشتی بکه و پاشی وه ره خه لاتی خو پیشکیش بکه. له زی بکه هیشتا هین د ریکا دادگه می دا دگه ل هه قذرژی خو پیک وه ره، هه که نه دی ئەو ته دته ده ستی دادوه ری، دادوه ری دی ته دته ده ستی زیره قانی و دی ته هاقینه د زیندانی دا. ب راستی ئەز دبیزمه ته، کو تو ژ ویی ده رناکه فی هه تا تو فلسی دیماهیی ژی نه دی.»

- ئاخفتنا عیسیای مه سیح (مزگینی یا مه نتی 26-21:5)

نازادیا راستی چیه؟

- بخازن ژ خودی هاریکاریا وه بکت - گیانا خو بدت وه دا د ژور وه بژیته. گیانا خودی دی نیشا وه دت چ راسته و چ خرابه. ل گه ل مروقیته خو ب راستی بناخفن.

- مشکلیته (ناریشیته) خو زی چاره سهر بکن، بلا نه فروکه دا زی خلاس بت و خرابتر لی نه نیته. هه کهر هین توره بن، بلا گوننه ها نه کن. نه هیلن روژ ناڤا بت و هین هیش توره نه. دهرفته تی نه دن ئبلیسی!

- بلا په یقه کا پیس ژ دهقی وه نه دهرکه فت، به لی ئاخفتنا باش بو ئافاکرنا پیویستی یی هه یه، دا چاکی بدته گوهدارا.

- ل برایی خو بیورن. خو ژ هه ر کینه کی و توره بینه کی و چوونه کی و جقینه کی و هه ر چه وتیه کی بدن پاش. و ل گه ل ئیک و دوو نهرم بن، و دل نیژیک بن، و ل ئیک و دوو بیورن هه ر وه کو خودی ژ بهر عیسایی مه سیح ل مه دبورت هه کهر نه م گوننه هیته خو ناشکرا بکین.

- دژی ئیک و دوو نه ئاخفن. هه کهر هین دژی برایی خو باخفن و وی گوننه هبار بکن، نه و دژی ده ستوری دئاخفن و ده ستوری گوننه هبار دکن. هه کهر هین ده ستوری گوننه هبار بکن، هین نه نه وی یی ده ستوری ب جه تینن، به لی هین ل سهر ده ستوری دادورن. نه وی ده ستوری دانای و داد دکت، ب تنی ئیکه، خودی په. نه و دشیته قورتال و هه لاک بکت، هه ر نه وه. قیجا هین کی نه دا جیرانیت خو گوننه هبار بکن؟

ناموزگاریا عیسایی مه سیح بو هه قالیت وی نه قه بی - «هه کهر برایی ته گوننه ه دگه ل ته کر، ب تنی هه ره نک وی گانندا ژئی بکه. هه که گوهی خو دا ته، ته برایی خو ب ده ستی خوڤه ئینا. هه که گوهی خو نه دا ته، ئیک یان دووا دگه ل خو ببه، داکو «هه ر تشت ب ریکا دوو یان سی شاهدا ناشکرا ببن». هه که گوهی خو نه دا وه، وی دوزی بگه هینه جقاتا باوهدارارا و هه که گوهی خو نه دا باوهدارارا ژئی، بلا ل نک ته وه کو بی ئول و باجگر بت. ب راستی دبیژمه وه، هه که دوو ژ وه ل عهردی ل سهر داخوازی پیک هاتن، داخوازا وان چ تشت بت، دی بو وان ژ نک بابی من ل نه سمانا بجه نیته. چونکو هه ر جهه کی دوو یان سی ب ناڤی من کومبین، و نه ز دی دناڤ واندا بم.»

- مزگینی یا مه تنی 18:15-17, 19-20

مروقل گه ل ئیک و دوو توره دبت ژ بهر تیگه هشتنا خه له ت یان چونکو دقیت کریاریت مروقیته دی بگوهورن. خیزان و بنه ماله ل گه ل ئیک و دوو ژ بهر هه فرکیته که فن شه ری دکن هه تا نه و نه زانن مه به ستا وی هه فرکیته چیه، به لی نه و بهر داوامن ل سهر شه ری. نه قه نه باشه و پیته یی به براوه ستن.

شهر و هه فرکیته دناڤ وه دا ژ کیژ نه؟ ما نه قه نه ژ هه وه سیته وه بیته خرابن کو بیته گیانی وه شه ری دکن؟ چاڤی وه ل تشته کی یه، به لی هین ب ده ست ناخن. هین دکورن و چاڤی وه لی یه، به لی هین نه شین بگه هنه ئارمانجیت خو. هین شهر و ده فرکیته دکن. هین ب ده ست ناخن، چونکو هین ژ خو دی ناخازن. هین دناخن و وه رناگرن، چونکو هین ب نیته تا خراب دناخن، داهین ژ بو که یفیت خو خهرج بکن و کار ببنن.

ئیک تشت درسته - نه م نه شین مروقیته دی بگوهورن. به لی، خودی دشیته دلته مروقا بگوهورت - و دلته مه ژئی.

هه کهر هین ژ گه ل ئیک و دوو توره بن، بلا پیته یی به هوسا بکن. پیته یی به نه م گوهی خو بدین ئیک و دوو دا نه م بزاینن کا هه ر ئیک ژ مه چ دقیت. بلا پیته یی به نه م پسایارا بکین و تیگه هین.

- بو وی مروقی دوعا بکن و ژ خودی بخازن دلی وی نهرم بیت دا کریاریا وی بو وه راست و به ریژ بت، ب تایه ته نک خودی.

- دگه ل ئیک و دوو بناخفن و پسایارا بکن و دهرفته تی بدن هه ر که سه کی بیر و بوچرونا خو بدت و دزیاتیا خو رون بکت دا نه م بشین ژئی ئیک و دوو فیژ ببن. و گه هینه ئیک ئارمانج.

هه کهر وه دقیت نازادیا راستی بگرن، پیته یی ته هین حه ش برا و جیرانیت خو بکن. وه ک قابیلی خراب نه بن یی برایی خو کوشتی. قیجا بوچی وی نه و کوشته؟ ژ بهر کاریت وی ب خو د خراب ببن، به لی بیته برایی وی د راست ببن. هه ر که سی که ریته وی ژ برایی وی قه بت، میژکوژه. و هین دزانن کو نازادیا راستی و ژیا نا هه روهه ر دگه ل چ میژکوژه کی نینه. نه ب گوتن و زمانی، به لی ب کرنی و راستی حه شیکرنی بکن.

بخازن ژ خودی دا هین نازاد بن.

نموننا خولامی نه دلوقان

دهمی هه قالیت وی بیته خولام نه تشته دیت، گه لهک پی نه خوش بین و چون نه تشته چهنده گوتنه خودانی خو. خودانی ژی گازی کری و گوتی: «نهی خولامی خراب نه و قهر هه می من ب ته هیلا، چونکو ته هیفی ژ من کرن. نه ری ما نه پیڈھی بی ته دلوقانی ب هه قالی خو یی خولامه بریا، هه روه کو من دلوقانی ب ته بری؟» خودان

په تروس هاته نک عیسیای و پسیار ژی کر: «نهی خودان، چهند جارا برای من به رامبهری من گوننه ها بکت، نه زلی ببورم؟ نه ری هه تا هفت جارا؟» عیسا به رسقا وی دا: «نه ز دبیژمه ته، نه هه تا هفت جارا و بهس، به لی هه تا هفتی و هفت جارا!

گه لهک توره بی، دا خودانیت قامچی، دا زیندان بدن، هه تا قهری خو هه می بدت. نه ها دی هوسا بابی منی نه سمانی دگهل وه کت، هه که هه ر نیک ژ وه ژ دل ل برای خو نه بورت.»

- مزگینیا مه متی 18:21-35

چونکو پاشاتی یا نه سمانا وه کو پاشایی قیای حسابی دگهل خولامیت خو بکت. دهمی دگهل وان دهست ب حسابی کری، نیک ژ وان یی ب دهه هزار دهره میته زیفی قهردار ئینا نک، به لی نه بی قهری وی بدهتی، خودانی وی فه رمان دا، کو وی و ژن و زاروکا و هه ر تشته کی هه ی بینه فروتن، دا قهری وی رابت. قیجا خولامه که ته سهر چوکا و گوت: «بیهننا خول من فره که و نه ز دی هه می قهری خولامه یه،» دلی خودانی ما ب خولامه یه، قیجا به ردا و ل قهری وی بوری.

دهمی نه و خولام دهرکه تی، چوول هه قالی خوی خولامه بگه رییت، نه وی ب سهد دینارا قهردار دیت. هه فکا وی گرت و گوت: «قهری من بده!» قیجا هه قالی وی که ته سهر چوکا و هیفی ژیکرن و گوتی: «بیهننا خول من فره که دی دمه ته.» به لی رازی نه بی و کره د زیندانی دا، هه تا قهری خو بدت.

ئیمیلیت وه

☞ سلاڤ شریڼ.

چاوانی باشی؟ هیفی دارم ساخ و سلامت بی.

سوپاس بو روژناما بیټ بو مه فریکرن. هه کهر ب ئنگلیزی ژی با دا گه له ک باش بت بو ئیک وه کی مه دا فیتر بت نه زمانی ئنگلیزی ژی. چاره ک دی گه له ک سوپاس بو وه ختی ته، و بمینی ب خیر.

1.1

سلاڤ ژ ژنا من ژی بو ته هه نه.

☞ ریژ و سلاڤ.

بپوره من تو نانیاسی تو کی. بو من ئیمیله کی دی فریکه پتر تیگه هم.

1.1

☞ شریڼ،

ژۆر سوپاس بو فی په نگاڤا هیژی و یا گرنک.

سلاڤ و ریژ بو جه نابی ته.

ش.

☞ سوپاس بو ته. تو هه رده م ل بیرا منی. نه ز هه ر به حسا ته

بو وه لاتییڼ نه مریکی دکم ژ ناشقیل هات. بو من پرا ئاخقم من گه له ک پرسا ته ژی کر. تو نه ناسکری مخابن. نه ز دی ته که نگی

بینم کوردستانی؟ تو دوستا مه یا هیژی. نه ز به ندا ئیمیله ته بو

تو ژی من راوه شینی. نه ز گه له ک حس دکم نه ز نیشا زاروکا ده م

دا باش فیترین. هه ر وه سا گه له ک یا باش بو خوزی ته هییش بو

من فریکر بان.

ر.ب

☞ سلاڤ.

سوپاس بو ناما ته. نه ز گه له ک سوپاسییا حس ته دکم

به رامبه ر jeenuazadi یا ئازاده. هاریکاره کی مروڤ به

ئازادی نه نجام بدت. دیار به مه دره سا بیټ. من ژی دقیت به

ئازادی بزیم وه کی هه ر که سه کی ژیانی دا.

د.ک

☞ سلاڤ و ریژ من بو ته وی هه نه.

دگه ل سوپاسیا.

برایی ته ژ کوردستانی.

ک.

به ریکانا وینه کیسانی

تو دشیی وینی درست بکی ب قه له می رهش یان هه کهر ته ئیک هه بت بو مه ئیمیل بکه jeenuazadi@cs.com

و پیټقی به گه هت د دهستی مه نه درینگتر ژ 25 می مه هی. ئیک ژ فان بابته تا هلبژیره -

● چیرۆکی ل سه ر ما ل په را ئیکی

● عه ده ت و که لتور بیټ کوردی بیټ که فن

● عه ده ت و که لتور بیټ کوردی بیټ نی

نه م دی سه حکینی وان وینا و دی بریاری دین کا کیشک وینا ئیکی به، یی دووی به، و یی سیی به، و دی نه و وینه به لاق کرن

ل گوڤاری دا.

دیتنا پییقاییت کوردی - هه وهس

ن ر ی ج ن ه ب ی ه د و ی ر ن ی	به غمی
د ه د ی ن غ ع ح ر ب د ب ی ه ق	بی سهر و بهر
ر ه ر ی ی ش خ ه ر ی ب م د د خ	بی هیفی
ی ی ب ی ا ا م ک س و ر ع ن ا ا	بیهن فرهه
ل ن ه غ ی ش د ه ر ه ل ه ی م	حه سیدی
ی ه ش ا ب ه ح ک ش ج ب س م ی س	حه ییری
ح ی ی ش د ق ی ی ن و ی ت ن د	خه ریب
د ر غ ه و ه ب ب ف ل ر ک و ی ح	ژ دل
ب ی ح ه ی ه گ د ه ی ر ل ا	شاش
ب ی ه ن ف ر ه ه ژ ی س ن ی ر د	شه رمین
ه ر ه ب ت ن ب د ف ه ی ن ش ه ی	عه جیب گرتی
س ی د ی ه ن ل چ ن ر ب ه ن ر م	عه سه بی
ف ب ی ن ه ی د ن ه م ر ر ا غ	قه هر
ح ه ی ر ی ر ی ه ح م ب ع م ه	که یفچی
ه د ه ن ه م ر ر ح ر ب م ه ب	مه رد

(به رسفا فی دیتنی و وینا ل گوڤارا مه ها بییت دی ئیته به لاؤ کرن.)

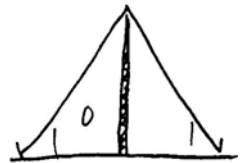
وینه ییت هه وهس

ل فان په یفیت سهری و بنی لی بگه ره کا کیش وینه ل په ری شه شی ل سهر تیت، و ل بندا بنقیسه.

که یف	که رب و کین	سل / توپه	سهر و بهر	ره حهت	تیهنی	برسی	به رگله
که یف	تیر	هیفی	هزر	مرتاح	لیکدای	خوش	

هه وهس

پييفا هه وهسي ل بن هه ويئي دا بنقيسه.

ژ مه ها چوي -

Animals

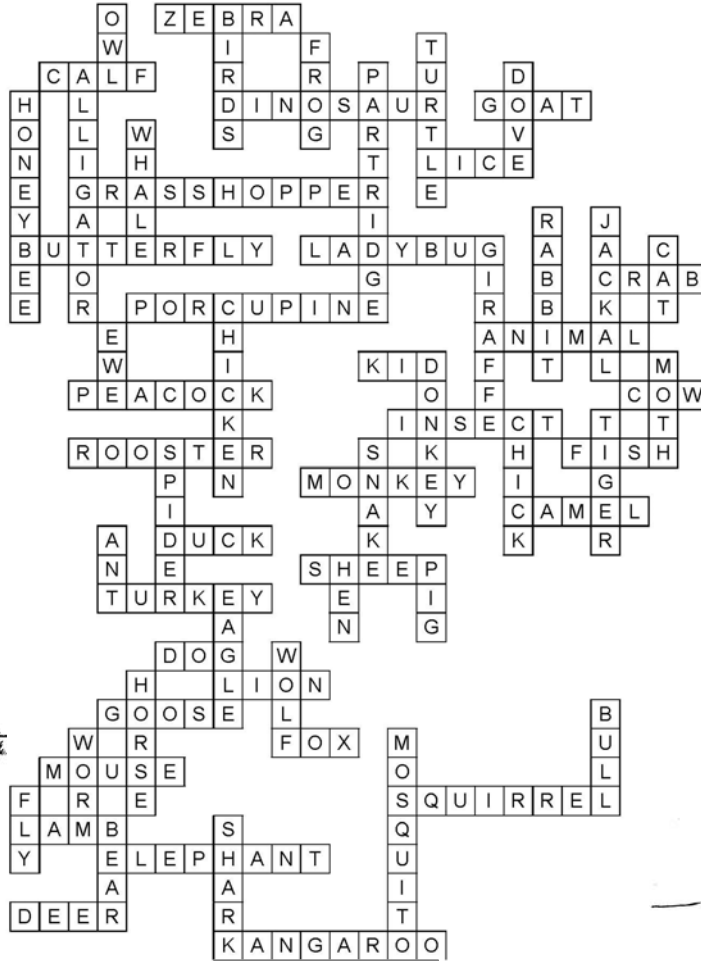
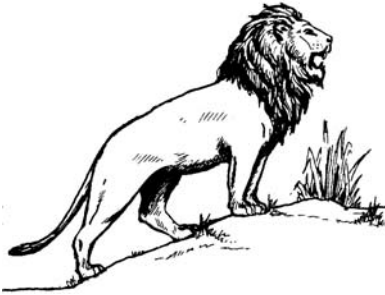
به رسفا

په يقيت كوردي

به رامبه را

ننگليزي -

گيانه وهر

به رسفا كومبينا گيانه وهر

گيانه وهر پت هيكي			گيانه وهر پت شيري	
گيانه وهر پت ل سهر زكي دجن	تخير و ته وال	كزيك	گيانه وهر پت چوولي	گيانه وهر پت كه مي
دينه سور	عالوك	كولي	فيل	به راز
كرم	به ت	ميري	گرگ	به رخنك
مار	چيچه لوك	ميش	هرچ	بزن
رهق / كيسه له	ديكل	ميشا هينگفيني	ژزي	جیل
تيمساح	كهو	په لپه ليتانگ	كه نغر	گا
گيانه وهر پت به ژافي	كوتر	پيشي	كه ري كيفي	گولك
	مريشك	رشك و سپه	كيتريشك	مه سب
	قاز	ته قنپيرك	مه يميناك	حيشتر
رهق / كيسه له	قري	خالخالوك	مشك	كار / كه هرک
بهق	سه قهر	خترك	پلنگ	كه ر
دینه سور	تاووز		ريفي	كيتريشك
			سفوره	مه
گيانه وهر پت نافي		گيانه وهر پت نافي	شير	په ز
			توري	يشيك
كيتلازه		حيث	خه زال	سه
ماسي		قرش	زرافه	

ئه لف بی

ئه قه ژی بیئت کوردینه .

	س سِستەر				
	ش شِهه		ع عِیراق		ه هِئَشک
	ف فِیقِی		ا اِئِگَر		ئ ئِیختیار
	ق قِه خوارن		ب بِه رَخ		ئ ئِستِریه
	ق قِه له و		پ پِایسِگَل		ی یِیپِراخ
	ک کِراس		ت تِه ماته		ژ ژِژی
	گ گِول		ج جِامع		ؤ ئو ده
	ل لِه یمین		چ چِاڤ		و ئوردن
	ل لِه مپه		ح حِیشتر		وو ووتیل
	م مِه یمینک		خ خِیار		غ غاريفک
	ن نوبه دار		د دِه رسوک		
	و وِه ریس		پ پِیڤی		
	ی یونان		ر پارِه		
	ه هِه یف		ز زِرنا		

بازار ل کوردستانی

ئە فۆ وینە درست کرن ژ لای وینە چیکەرەکی ژ باژیری زاخۆ، کوردستانا عیراقی، 1993.

